

Memo

Onderwerp : Invulling van het BOB-model in Buren

Aan : Raadsleden en burgerleden

Van : Griffier

Datum : 23 mei 2023

Invulling van het BOB-model in de gemeente Buren

De gemeenteraad vergadert sinds het najaar 2022 volgens het BOB-model (beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming). Het BOB-model is een vergadermodel, om op een gestructureerde manier tot zorgvuldige besluitvorming te komen. Eerst het op orde krijgen van de nodige informatie, vervolgens meningen met elkaar delen en standpunten uitwisselen om vervolgens tot besluitvorming te komen. Ook biedt het BOB-model de gelegenheid om meer het gesprek met de samenleving aan te gaan en om in een eerder stadium bij beleidsvorming en kaderstelling betrokken te zijn.

Het BOB-model is in het eerste kwartaal van 2023 met de raad geëvalueerd. Daarin hadden het college en de ambtelijke organisatie ook een rol. Met de uitkomsten van de evaluatie wordt de werking van het BOB-model in de gemeente Buren verder verfijnd.

Dit memo bevat de werking van de verschillende onderdelen van het BOB-model in Buren en bevat de route die kan worden afgelegd om tot besluitvorming te komen. Daarnaast wordt ingegaan op inspreken tijdens vergaderingen en evaluatie van het Reglement van Orde en het vergadermodel. Bij dit memo hoort het aangepaste Reglement van Orde.

Inhoud

Beeldvorming	pagina 1
Oordeelsvorming	pagina 3
Besluitvorming	pagina 4
Route	pagina 5
Inspreken	pagina 5
Evaluatie	pagina 6

Invulling van beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming

Het is belangrijk dat voor iedereen (voor raadsleden en burgerleden, maar ook voor collegeleden en organisatie) duidelijk is wat er in welke vergadering gebeurt en wat hierin het doel is. Hieronder volgt een beschrijving van de onderdelen en de verschillende varianten.

Beeldvorming

Het doel van de beeldvormende fase is dat de raad informatie verzamelt over alle aspecten van het maatschappelijke onderwerp dat voor ligt. De raad haalt informatie op bij inwoners, organisaties of andere experts en/of bij de portefeuillehouder of de organisatie.

In Buren kennen we 2 typen beeldvormende bijeenkomsten:

1. de beeldvormende bijeenkomst ter voorbereiding op een te nemen raadsbesluit;

Memo

2. de beeldvormende bijeenkomst om informeel in gesprek te gaan met inwoners, organisaties, experts, college, ambtelijke organisatie om een beeld te vormen over een onderwerp of ter voorbereiding op een dossier.

1. *De beeldvormende bijeenkomst ter voorbereiding op een te nemen raadsbesluit*

Doel: feitelijke informatie verkrijgen die belangrijk is voor het nemen van een raadsbesluit.

Belangrijk bij het nemen van een raadsbesluit is dat iedereen de informatie heeft die nodig is om een goed besluit te nemen. Voor sommige onderwerpen is een raadsvoorstel en bijlage niet genoeg of zijn er technische vragen over het voorstel of de bijlagen. Die informatie kan worden verkregen in een beeldvormende bijeenkomst. Het gaat die bijeenkomst over vragen zoals:

- waarover besluit de raad?
- wat is de context?
- welke actoren zijn betrokken?
- wat zijn de juridische en financiële randvoorwaarden?
- welke opties zijn er?
- wat is de planning of hoe ziet het vervolgproces er uit?

Let op! Niet ieder raadsvoorstel hoeft eerst in een beeldvormende avond te worden behandeld. Het is aan de agendacommissie om daar een inschatting van te maken.

Verder:

- dit type beeldvormende bijeenkomst is openbaar
- dit type beeldvormende bijeenkomst wordt opgenomen en uitgezonden;
- bij dit type beeldvormende bijeenkomst wordt vooraf een (concept) raadsvoorstel gedeeld;
- bij dit type beeldvormende bijeenkomst maakt de griffie een behandeladvies met daarin in ieder geval het doel en het programma van de bijeenkomst en verwijzing naar eventuele eerdere besluitvorming.
- bij dit type beeldvormende bijeenkomst kunnen ook externen worden uitgenodigd door de raad;
- bij dit type beeldvormende avond kunnen inwoners ook inspreken;
- na dit type beeldvormende avond kan het voorstel worden geagendeerd voor een oordeelsvormende vergadering;
- als de raad meer informatie nodig heeft kan het voorstel ook nogmaals worden geagendeerd voor een beeldvormende avond;
- van deze avond worden afspraken door de griffie genoteerd en uitgezet.

2. *de beeldvormende avond om meer informeel in gesprek te gaan met inwoners, organisaties, experts, college, ambtelijke organisatie.*

Doel: informele avond om van gedachten wisselen. Dat kan als raad onderling, maar ook samen met inwoners, organisaties, experts, het college, de ambtelijke organisatie.

Deze bijeenkomst wordt in principe anders ingevuld dan de bijeenkomst ter voorbereiding op een (in de nabije toekomst) te nemen raadsbesluit. Hier is ruimte om in groepen uiteen te gaan, op

Memo

werkbezoek te gaan, informatiemarkten te organiseren, ...). De griffie organiseert deze bijeenkomsten samen met een aantal raadsleden, al dan niet met de ambtelijke organisatie.

Tijdens dit type vergadering kan de organisatie in gesprek met de raad. Bijvoorbeeld om te brainstormen of van gedachten te wisselen. In deze beeldvormende avonden wordt geen richting gegeven en worden geen kaders opgehaald, dat kan in de oordeelsvormende vergadering (zie hierna).

Verder:

- deze bijeenkomsten zijn openbaar;
- deze bijeenkomsten worden niet uitgezonden, er komt wel een kort verslag en eventuele afspraken worden genoteerd;
- bij dit type beeldvormende bijeenkomst maakt de griffie een behandeladvies met daarin in ieder geval het doel en het programma van de bijeenkomst;
- een deel van deze bijeenkomsten wordt vooraf gereserveerd voor onderwerpen die de raad belangrijk vindt;

Beeldvormende bijeenkomsten zijn altijd van de gemeenteraad. Ze worden door de agendacommissie geïnitieerd, op verzoek van raadsleden, de griffie én/of op verzoek van het college.

Oordeelsvorming

Oordeelsvorming gaat over het uitwisselen van standpunten en het debatteren met elkaar. Ook kan een oordeelsvormende vergadering dienen om het college van advies te voorzien.

Tijdens de oordeelsvormende vergadering zijn er twee type agendapunten:

1. agendapunten waar een raadsvoorstel aan ten grondslag ligt;
2. agendapunten waar de raad input aan het college kan geven nog voor er een concreet raadsvoorstel ligt.

1. agendapunten waar een raadsvoorstel aan ten grondslag ligt;

Dit is de invulling van de oordeelsvormende vergadering zoals de gemeente Buren het nu kent. Hier wordt de informatie gewogen en spreken raadsleden/burgerleden zich uit over het raadsvoorstel. Ook kunnen hier politieke vragen aan het college worden gesteld en is er ruimte om een debat met elkaar aan te gaan om naar elkaar te luisteren en elkaar te overtuigen. Op basis van alle gehoorde standpunten en het gevoerde debat kunnen raadsleden uiteindelijk een besluit nemen in de besluitvormende vergadering.

Conclusies naar aanleiding van behandeling van dit agendatype zijn:

- besluitrijp en als hamerstuk naar de besluitvorming;
- besluitrijp en als bespreekstuk naar de besluitvorming, want:
 - o voornemens motie/amendement in te dienen;
 - o behoefte om nog te spreken over onderdelen X/Y/Z;
- niet besluitrijp, omdat onderdelen missen of de financiële onderbouwing slecht is, Voorstel wordt teruggestuurd naar het college, met het advies om onderdelen X/Y/Z verder uit te werken; (komt bijna nooit voor)

Memo

- het niet eens zijn met onderdelen van het besluit is geen reden om het terug te sturen naar het college. Dan kan het raadslid tegen stemmen in de besluitvorming.

Procesbeschrijving

Soms komt het voor dat gestemd moet worden over een conclusie met betrekking tot de vervolprocedure.

- Hamerstuk: alleen als de vergadering unaniem vindt dat het een hamerstuk is;
- bespreekstuk, want motie/amendement: geen stemming altijd toestaan.
- bespreekstuk, want behoefte om te spreken over onderdelen: geen stemming, altijd toestaan.
- niet besluitrijp, omdat onderdelen missen [...]: stemming bij meerderheid van de vergadering¹.

2. *agendapunten waar de raad input aan het college kan geven nog voor er een concreet raadsvoorstel ligt*

In een oordeelsvormende vergadering kunnen raadsleden input geven aan het college nog voordat er een concreet raadsvoorstel ligt. Het college kan ophalen welke kant de raad graag op wil, om vervolgens een raadsvoorstel uit te kunnen werken. Het is hierbij van belang dat voor de raad duidelijk is waarover ze iets kunnen vinden.

Bij dit type agendapunt is het noodzakelijk dat er een notitie vanuit het college voorligt met eventueel stellingen of scenario's. Het college kan naar aanleiding van dit type agendapunt een raadsvoorstel uitwerken. Wanneer de input is verwerkt komt het college met een raadsvoorstel naar de raad (de agendacommissie weegt af of dat eerst beeldvormend of direct oordeelsvormend moet).

Het verschil tussen informele beeldvorming en input in de oordeelsvorming is dat het in de eerste vergadering vooral gaat om brainstormend gedachten op te halen en met elkaar van gedachten te wisselen. Tijdens de oordeelsvormende vergadering wordt daadwerkelijk richting opgehaald. Met de input naar aanleiding van een notitie in de oordeelsvormende vergadering gaat het college daadwerkelijk aan de slag met het uitwerken van een voorstel.

Besluitvorming

Tijdens besluitvormende avonden worden de besluiten genomen. Er zijn twee verschillende soorten van agendering voor deze vergadering:

1. *Hamerstukken*

Voorstellen die tijdens de oordeelsvormende raad zijn behandeld en raadsleden vinden dat ze alles hebben ingebracht wat ze wilden. Dus: wanneer verder spreken over dit onderwerp geen toegevoegde waarde meer heeft.

Of voorstellen die erg technisch zijn, waarover geen of weinig politieke beleidsruimte bestaat.

Bijvoorbeeld: benoemingen, wijziging van statuten, ... De agendacommissie beoordeelt dit, als een

¹ Let op, zoals eerder afgesproken zitten bij een oordeelsvormende vergadering zitten 2 per fractie aan tafel. Gewogen stemming (stemgewicht afhankelijk van fractiegrootte) is volgens de wetgever niet toegestaan).

Memo

raadslid het agendapunt liever als bespreekstuk ziet dan kan diegene dat bij het begin van de vergadering aangeven (bij het agendapunt 'vaststelling agenda').

2. *Bespreekstukken*

Voorstellen waarover de raad nog een laatste keer wil spreken. Van te voren (na de oordeelsvormende vergadering óf bij vaststelling van de agenda van de besluitvorming) moet helder zijn over welke onderdelen van het betreffende voorstel nog een keer gesproken moet worden. Het debat uit de oordeelsvorming mag niet worden over gedaan. De voorzitter is daar streng op en raadsleden kunnen elkaar ook aanspreken.

Vragenkwartier – Vragen halfuur

Het vragenkwartier wordt uitgebreid. Op dit moment mogen raadsleden alleen vragen aan het college stellen als ze actueel en urgent zijn. Die twee voorwaarden vervallen. Raadsleden mogen vragen stellen tijdens de besluitvormende vergadering. Daar is in principe een half uur voor ingeruimd. Vragen kunnen vooraf via de griffie aan het college worden gestuurd (meer kans op zorgvuldige beantwoording) maar het hoeft niet. Het onderwerp moet in ieder geval wel worden aangeleverd.

Route

Er zijn dus verschillende routes waarop tot besluitvorming kan worden gekomen:

1. raadsvoorstel in beeldvorming --> oordeelsvorming --> besluitvorming;
2. raadsvoorstel direct in oordeelsvorming --> besluitvorming;
3. bespreeknotitie in oordeelsvorming --> raadsvoorstel in oordeelsvorming² --> besluitvorming;
4. onderwerpen die direct op de besluitvorming komen (bijvoorbeeld benoemingen van personen of andere onderwerpen door de agendacommissie).

Inspreken

Inwoners en andere belanghebbenden mogen inspreken tijdens vergaderingen van de raad. Het gaat om inwoners die iets willen vertellen bij een agendapunt of over een onderwerp vreemd aan de orde van de dag. Deze inwoners melden zichzelf bij de griffie (dit is dus anders dan dat de raad inwoners uitnodigt om mee te spreken).

Inspreken tijdens vergaderingen kan op verschillende momenten:

-
- tijdens de oordeelsvormende vergaderingen:
 - o bij het agendapunt
 - o over een onderwerp dat niet op de agenda staat
- tijdens de besluitvormende vergadering over een agendapunt, dat niet inhoudelijk behandeld is op de vergadering van de oordeelsvormende raad.

² Het kan voorkomen dat de agendacommissie dit voorstel eerst in de beeldvorming wil bespreken.

Memo

	<i>Inspreken?</i>	<i>Onderwerp dat niet op de agenda staat?</i>
Beeldvorming n.a.v. voorstel	Ja	Nee
Beelvorming informeel	Nee	Nee
Oordeelsvorming	Ja	Ja
Besluitvorming	Ja	Nee

Een inspreker mag niet 2x spreken over hetzelfde voorstel (dus niet tijdens beeldvorming én oordeelsvorming, besluitvorming).

Een inspreker krijgt 5 minuten de tijd om zijn/haar verhaal te doen. De voorzitter van de vergadering kan vooraf aangeven dat de inspreker korter de tijd krijgt. Bijvoorbeeld als er veel onderwerpen op de agenda staan of er veel insprekers zijn.

Experimenteren met nieuwe vormen van inspreken/contact, bijvoorbeeld middels vooraf opgenomen filmpje en digitaal. Bij het eerste is geen interactie met raadsleden.

Vergadercyclus

Het anders invullen van beeldvormende- en oordeelsvormende vergaderingen vraagt meer tijd dan de 9 cycli nu. Belangrijk is dat voor BOB-vergaderingen niet wordt afgeweken van de dinsdagen en dat er ruimte is voor de raad om ook zelf te agenderen.

Optie: op de dinsdagen waarop nu niets gepland is een beeldvormende vergadering en/of oordeelsvormende vergadering te plannen.

Evaluatie

Het reglement van orde en de afspraken die er aan ten grondslag liggen zijn niet in beton gegoten. De raad blijft zich ontwikkelen en het samenspel met het college blijft zich ontwikkelen. Daarom evalueren we iedere 2 jaar het RvO én stellen we het reglement tussentijds bij als dat nodig is (via een besluit tot aanpassing van de raad).